

Sorbus latifolia POMPA® E ('Ep Sorpo') - bergoxel POMPA® E

Medelstort träd med högbyggd, äggformad krona och friskt blankt bladverk

KORT VÄXTBESKRIVNING

- Växtnamn: Sorbus latifolia POMPA® E ('Ep Sorpo') - bergoxel POMPA® E
Härdighet: 1-4
Växtsätt: Bergoxel är en enstammig, reslig oxelart med högbyggd äggformad krona, höjd 15-17 m.
Blad/grenar: Bladen är brett äggrunda, har vassa flikar och är läderartade. Stammen är silvrigt grå och slät även i högre ålder.
Blomning: Blommorna är vita, 1,5 cm i diameter och sitter i ca 10 cm breda blomställningar. Frukterna är i moget tillstånd mattröda och prickiga med grå korkporer.
Växtplats: Sol-halvskugga, väl-dränerad jord
Användning: Gatu- eller torgträd samt för parkmiljö
Övrigt: Som grundstam används Sorbus intermedia alt. Sorbus austriaca.
E-merit: Välbyggd krona med huvudstam. Friskt och blankt bladverk. Bättre kronuppbyggnad och bättre motståndskraft mot skorv än S. intermedia.
Ursprung: Uppsala Botaniska Trädgård

UTFÖRLIG VÄXTBESKRIVNING

Bakgrund/ursprung

Den typiska bergoxeln växer i ett begränsat område i Frankrike, Fontainebleau-skogen. Liknande träd finns i andra delar av Frankrike, men de skiljer sig från bergoxlarna i Fontainebleau-skogen i detaljer. Arten anses vara en naturhybrid, där S. torminalis, tyskoxel, är ena föräldern och någon vitoxeltyp den andra. Arten anses bestå av en mängd små huvudsakligen geografiska mikroarter.

Denna klon ingår i den klassiska Sorbus-samlingen i Uppsala Botaniska Trädgård.

Beskrivning

Bergoxel är en tydligt enstammig, reslig oxelart med högbyggd äggformad krona, 15-17 m hög. Stammen är silvrigt grå och slät även i högre ålder.

Unga skott är filthåriga, under vintern kala och blankt brungröna. Bladen är brett äggrunda, har vassa flikar och är läderartade. Bladen är under sommartid glänsande mörkgröna på ovansidan och grågult-filtiga på undersidan. Bladverkets höstfärg är gul till gulorange.

Blommorna är vita, 1,5 cm i diameter och sitter i ca 10 cm breda blomställningar. Foder och skaft är starkt håriga. Frukterna är runda till elliptiska upp till 15 mm i långa, större än oxels. Frukterna är länge gulaktiga innan de i moget tillstånd blir mattröda och prickiga med grå korkporer.

Växtplats

Som andra oxelarter - sol-halvskugga, väl-dränerad jord.

Användning

Bergoxel är i första hand tänkt som ett gatu- eller torgträd eller i parkmiljö. Det strikta utseendet gör att träden passar bra för planteringar där enhetlighet och formsäkerhet önskas.

Bergoxel fungerar även som en ståtlig parksolitär eller som träd i grupp. Sorten är i de flesta egenskaper klart bättre än vanlig oxel, S. intermedia. Den har bättre kronbyggnad då kronan domineras av en huvudstam i motsats till oxelns flerstammiga och mer buskartade krona.

Det friska och blanka bladverket ger träden betydligt bättre motståndskraft mot skorv än för vanlig oxel som tillhör de mest lättangripna. Bladen sitter därför kvar längre på hösten, medan oxelns blad tidigt faller av utan att få höstfärg under år med skorvangrepp.

Förökning

Förädlas med *Sorbus intermedia* alt. *Sorbus austriaca* som grundstam.

Sjukdomstestning

Klonen är sjukdomstestad enligt SJV's regelverk och EPS bevarar kärnplantor. Moderträd finns i ymprisplantager för att säkerställa sortäkta och sjukdomstestat utgångsmaterial.

Namnsättning/sortskydd

För att skilja klonen från andra inom artkomplexet, har den fått namnet POMPA som har varumärkesrätt inom EU. Sorten är belagd med royaltavgift.

Växtbeskrivning/källa

Tomas Lagerström, Gröna Råd AB.

Bernt Åhslund, Hallandsåsens plantskola

Gunnel Holm/Lottie Nilsson, E-planta ek. för.